

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/425/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712202375
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6712202375.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35724803, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 36613843, proti odporcovi I. N., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom O., P.Z. XXXX, t. č. na neznámom mieste, zastúpeného opatrovníkom H. F., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Zvolen, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Važecká 16, IČO: 42176778, právne zastúpeného JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, Advokátska kancelária Lučenec, Ul. J. Kráľa 5/A, o zaplatenie 271,38 € s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 15C/148/2012-60 zo dňa 08. 10. 2012, takto

rozhodol:

Uznesenie vo výroku, ktorým okresný súd nepriznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania, **p o t v r d z u j e**.

Vo zvyšku zostáva uznesenie okresného súdu nedotknuté.

Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd zastavil konanie o návrhu navrhovateľa na zaplatenie sumy 272,38 € s príslušenstvom z titulu neuhradených platieb za poskytovanie služieb vo výške 52,30 € a zmluvnej pokuty vo výške 219,08 €, ku vzniku ktorých došlo na základe zmluvy uzavretej medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom. Navrhovateľ vzal späť svoj návrh na jeho začatie v celom rozsahu prv, než sa vo veci začalo pojednávanie, preto okresný súd konanie podľa § 96 O. s. p. zastavil. O náhrade trov prvostupňového konania okresný súd rozhodol podľa § 146 ods. 2, vety prvej, O. s. p.. Mal za to, že práve navrhovateľ zavinil zastavenie konania a v prípade, ak by si odporca uplatnil trovy konania, bol by povinný tieto trovy odporcovi nahradiť. Odporcovi však v konaní žiadne trovy nevznikli, neuplatnil si ich, preto rozhodol, že odporcovi náhradu trov konania nepriznáva.

Pokiaľ ide o náhradu trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu, i napriek tomu, že tento bol v konaní úspešný, náhradu trov konania mu nepriznal. Nepriznanie trov prvostupňového konania odôvodnil tým, že trovy vynaložené zo strany vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Zdôraznil, že cieľom Združenia na ochranu spotrebiteľa je už v zmysle samotného zákonného ustanovenia ochrana spotrebiteľov, zastupovanie týchto v občianskom súdnom konaní a vystupovanie v spotrebiteľských sporoch v pozícii vedľajšieho účastníka. Vedľajší účastník nezaslal žiadne vyjadrenie v danej veci, oznámil len vstup a súčasne žiadal priznať náhradu trov konania s poukazom na ustanovenie § 151 O. s. p..

Okresný súd súčasne rozhodol i o vrátení časti zaplateného súdneho poplatku v zmysle § 11 ods. 3, 4 a 6 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Proti uzneseniu okresného súdu, a to proti výroku, ktorým okresný súd vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov prvostupňového konania (v poradí treťiemu) podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1, veta prvá, O. s. p.) odvolanie vedľajší účastník na strane odporcu. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý výrok uznesenia okresného súdu o trovách vedľajšieho účastníka zmenil tak, že navrhovateľovi uloží povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového konania vo výške 30,87 €. Zároveň si uplatnil i náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že v konaní nebolo preukázané, že by odporca svojím správaním zapríčinil späťvzatie žaloby. Na druhej strane navrhovateľ vzal bez akéhokoľvek odôvodnenia žalobu v celom rozsahu späť, čím procesne zaviniť zastavenie konania. Poukázal na to, že Združenie ako právnická osoba, je zameraná na ochranu práv spotrebiteľov, a preto vstúpilo legitímne v súlade s § 93 ods. 2, 3 O. s. p. z vlastného podnetu do predmetného spotrebiteľského sporu v procesnej pozícii vedľajšieho účastníka na strane odporcu - spotrebiteľa. Nestotožnil sa preto s právnym záverom okresného súdu, že pre jeho vstup do konania nebol žiaden dôvod a iba došlo k zbytočnému navyšovaniu trov konania. Tým, že okresný súd vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov prvostupňového konania chráni „akoby z úradnej povinnosti“ majetkové záujmy navrhovateľa (dodávateľa), ktorý principiálne, aj keď voči odporcovi neuspel, nie je povinný hradiť náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu. Opätovne poznamenal, že spotrebiteľ, teda odporca, bol v predmetnej veci úspešný v dôsledku aktivity vedľajšieho účastníka, a teda z hľadiska samotného cieľa a poslania činnosti Združenia, ktorým je ochrana spotrebiteľa, sú trovy konania, náhradu ktorých požaduje objektívne účelná. Poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov, ako i ustanovenia Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v dôsledku čoho vyvodil, že rozhodnutie prvostupňového súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení a v konečnom dôsledku by rozhodnutím okresného súdu bolo nemajetnému Združeniu odmietnuté právo na plnú náhradu trov konania, de facto by to znamenalo nemožnosť reálnej ochrany spotrebiteľov Združením na súdoch.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), prejednal odvolanie v medziach daných odvolaním, v rozsahu určenom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu v odvolaní napadnutej časti, t. j. vo výroku o trovách konania, ktorým okresný súd náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi nepriznal, ako vo výroku vecne správne podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Vo zvyšku, a to vo výrokoch okresného súdu, ktorými bolo konanie zastavené, vo výroku, ktorým bola časť zaplateného súdneho poplatku vrátená navrhovateľovi a vo výroku, ktorým okresný súd nepriznal náhradu trov konania odporcovi, zostáva uznesenie okresného súdu podľa § 206 ods. 2, 3 O. s. p. nedotknuté.

Predmetom odvolacieho konania je výrok okresného súdu, ktorým nepriznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania. Okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania v napadnutom výroku vychádzal z ust. § 146 ods. 2, veta prvá, O. s. p., podľa ktorého navrhovateľ procesným spôsobom zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť. Okresný súd preto následne konštatoval, že tak odporcovi, ako i vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu vznikol nárok na náhradu trov konania. Odporcovi však náhradu trov konania nepriznal, nakoľko v konaní mu žiadne trovy nevznikli a tieto si ani neuplatnil. Pokiaľ ide o vedľajšieho účastníka na strane odporcu, v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na neúčelnosť trov konania vedľajšieho účastníka, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia, a to za jeden úkon právnej služby - odmeny vo výške 23,24 € v zmysle § 14 ods. 1 písm. a) vyhl. Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej „len vyhláška“), a to za prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady s klientom.

Odvolací súd sa stotožňuje s právnym záverom okresného súdu, že navrhovateľ procesným spôsobom zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 146 ods. 2, veta prvá, O. s. p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy.

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy SR je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní uspel má zásadne právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Ak sa chce súd odchýliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchýlku aj náležite odôvodniť, inak porušuje základné právo na súdnu ochranu dotknutého účastníka. Základným predpokladom, za splnenia ktorého vznikne nárok na náhradu trov konania (v danom prípade navrhovateľovi), je však i účelnosť trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle vyššie uvedeného článku 47 ods. 2 Ústavy SR a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú. Trovy potrebné na účelné vynaloženie alebo ochranu práva, sa však nemôžu posudzovať ako celok a aj keď má účastník nárok na ich náhradu, nakoľko bol úspešný, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne. Trovy vynaložené účastníkom konania v spore, musia byť v príčinnej súvislosti s predmetom konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takémuto tvrdenému nároku.

Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, fyzickej osobe aj právnickej osobe, štátnemu orgánu, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana. Hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v čl. 47 ods. 2 Ústavy SR majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc. Súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania. V tejto súvislosti má vedľajší účastník rovnaké možnosti ako ktorýkoľvek iný účastník v konaní v súvislosti s riešením otázky svojho právneho zastúpenia v rámci zákonom upravených možností, t. j. nebol a nie je vopred vylúčený z voľby možnosti zvoliť si na svoje zastupovanie advokáta. Okresný súd a s jeho názorom sa stotožňujúci aj odvolací súd však neporušil tým, že vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia, základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, ak mu nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ich nepovažoval za účelne vynaložené, keď neboli v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania (viď nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 78/03).

Odvolací súd konštatuje, že v tomto konkrétnom prípade, i napriek tomu, že sa stotožňuje s viacerými právnymi závermi, na ktoré poukazoval vedľajší účastník vo svojom odvolaní, a to uzneseniami Krajského súdu Nitra, Banská Bystrica, Prešov, Košice, Žilina, je nutné konštatovať, že v tomto individuálnom prípade trovy vynaložené účastníkom konania - vedľajším účastníkom, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia, nie sú v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Z obsahu spisu je zrejmé, že odporca, na strane ktorého vedľajší účastník v konaní vystupoval bol zastúpený opatrovníkom práve na ochranu jeho práv a povinností v tomto konaní, a to uznesením Okresného súdu Zvolen č. k. 15C/148/2012 zo dňa 11. 09. 2012, teda pred vstupom vedľajšieho účastníka - Združenia do konania, ku ktorému došlo dňa 14. 09. 2012. Odôvodnenosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania, keď Združenie je vytvorené za účelom ochrany spotrebiteľa a v rámci nej i zastupovanie spotrebiteľa v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka nie je v žiadnom prípade spochybnená. Tak, ako je uvedené vyššie, spochybňovaná zo strany okresného, ako i odvolacieho súdu je len účelnosť trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka, ak v danej konkrétnej veci nedošlo k žiadnemu úkonu, činnosti, a teda v širšom ponímaní „ochrane spotrebiteľa“, pokiaľ hneď po vstupe vedľajšieho účastníka do konania došlo k zastaveniu konania. V tomto prípade, na rozdiel od iných právnych záverov, i tohto odvolacieho senátu (napr. uznesenie 16Co /398/2012, 16Co/325/2012, 16Co/122/2012 a pod.) nedošlo k zastaveniu konania v priamej príčinnej súvislosti s konaním vedľajšieho účastníka, nedošlo ani k písomnému vyjadreniu k návrhu, vzneseniu námietky premlčania, či podaniu odporu voči platobnému rozkazu a pod.. Je nevyhnutné konštatovať, že samotný vstup vedľajšieho účastníka do konania je nutné považovať za dôvodný - zákonný, avšak iné okolnosti sú dôležité pre posudzovanie účelnosti trov konania s týmto vstupom spojené. Trovy právneho zastúpenia, ktoré pozostávajú z prevzatia a prípravy veci, nie je

možné považovať za trovy konania, ktoré boli vynaložené v príčinnej súvislosti s priamym vplyvom na skončenie sporu. Samotná príprava a prevzatie veci, ako úkon právnej služby, sa stáva účelným až v prípade, ak naň nadväzujú také úkony vedľajšieho účastníka (resp. jeho právneho zástupcu), ktorý tento priamy vplyv na spôsob skončenia a rozhodnutia vo veci majú.

Z vyššie uvedeného odôvodnenia preto vyplýva, že okresný súd rozhodol vo výroku vecne správne, ak vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov prvostupňového konania nepriznal, ak trovy právneho zastúpenia vynaložené vedľajším účastníkom na strane odporcu, nepovažoval za účelné. V tomto konaní prvostupňový, ani okresný súd nemôže konštatovať, že samotným vstupom Združenia do konania došlo k zastaveniu konania, resp. k späťvzatiu návrhu navrhovateľom na jeho začatie v celom rozsahu. Uvedeným rozhodnutím nedošlo ani k porušeniu zásady účinnej súdnej ochrany ako je stanovená v čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, nakoľko odvolací súd nepopiera právo vedľajšieho účastníka, aby bol v konaní zastúpený advokátom, z uvedeného však a priori nemožno vyvodzovať i účelnosť akýchkoľvek trov konania, konkrétne trov právneho zastúpenia, ktoré je nevyhnutné posudzovať v každom jednotlivom prípade.

Odvolací súd preto nepovažoval odvolanie vedľajšieho účastníka na strane odporcu za dôvodné, nakoľko v danom prípade nemožno prijať právny záver, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t. j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu.

Na záver odvolací súd poznamenáva, že odvolací súd sa nestotožnil s aplikáciou ust. § 150 ods. 1 O. s. p. okresným súdom, nakoľko účelnosť trov konania (trovy právneho zastúpenia) posudzoval v zmysle § 142 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v konaní v spojení s ust. § 146 ods. 1, veta prvá, O. s. p., na ktoré okresný súd poukázal dôvodne. K potvrdeniu uznesenia okresného súdu tak došlo vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie prvostupňového súdu je vo výroku vecne správne.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.. V odvolacom konaní vedľajší účastník nebol úspešný, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.